

IICEC DİREKTÖRÜ BORA ŞEKİP GÜRAY

Enerjide verimli büyüme, Türkiye için stratejik bir fırsat

İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi (IICEC) Direktörü Bora Şekip Güray, enerji talebinin hızla arttığı bir dönemde Türkiye için "verimli büyüme"nin stratejik bir fırsat sunduğunu vurguluyor. Güray'a göre enerji talebinin daha verimli ve yüksek katma değerli çözümlerle yönetilmesi, enerji güvenliğinin güçlendirilmesi, ithalat bağımlılığının azaltılması, rekabetçi bir enerji sistemi ve sürdürülebilir dönüşüm hedefleri açısından kritik önem taşıyor.

5-11 Ocak Enerji Verimliliği Haftası kapsamında değerlendirmelerde bulunan Güray, enerji verimliliğine yönelik farkındalığın son dönemde artmasının memnuniyet verici olduğunu belirtiyor. Enerji talebini hem daha verimli hem de daha nitelikli hale getirecek stratejiler ve yatırımların, uzun vadeli ve çok boyutlu kazanımlar yaratacağına dikkat çekiyor.

IICEC tarafından 2025'te yayınlanan "Türkiye Enerji Verimliliği

Görünümü" çalışması, bu yaklaşımın somut etkilerini ortaya koyuyor. Raporda yer alan Verimli Büyüme Senaryosu, her 1 milyar dolarlık enerji verimliliği yatırımının, fosil yakıt ithalatı ve emisyonlarda azalma yoluyla 4,5 milyar dolarlık tasarruf sağlayabileceğini gösteriyor. Bu çarpan, verimliliğin yalnızca çevresel değil, aynı zamanda güçlü bir ekonomik kaldıraç olduğuna işaret ediyor.

Rapora göre 2053'e kadar Verimli Büyüme Senaryosu, Baz Senar-

yo ile aynı ekonomik çıktıyı yüzde 21 daha az enerji tüketimiyle sağlayabiliyor. Bu durum, Türkiye'nin enerji yoğunluğu düşük OECD ülkeleriyle arasındaki farkı daha hızlı kapatmasına olanak tanırken, rekabetçilik açısından da önemli bir avantaj yaratıyor. Aynı senaryoda emisyonlarında daha erken bir tarihte tepe noktasına ulaşması, iklim hedeflerine katkıyı güçlendiriyor.

Güray, Türkiye'nin son yıllarda enerji yoğunluğunu azaltma performansı ile OECD içinde öne çıktığını, ancak bu ivmenin sürmesi için finansmanın artırılması ve çeşitlendirilmesi gerektiğini vurguluyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın açıkladığı Enerji Verimliliği 2030 Stratejisi ve Eylem Planı bu açıdan önemli bir yol haritası sunuyor; plan kapsamında 2030'a kadar 20,2 milyar dolarlık yatırım hedefleniyor.

Sektörel analizler, enerji talebinin en büyük payının binalarda ısıtma ve soğutmadan kaynaklandığı-

nı ortaya koyuyor. Talebin yaklaşık beşte biri bu alandandırken, enerji-yoğun sanayi ve karayolu ulaşımı yüzde 18'er payla takip ediyor. Bu beş ana alan, toplam talebin yaklaşık yüzde 70'ini oluşturuyor. Özellikle eski binalar, düşük verimli araçlar ve sanayi yapısı önemli bir verimlilik potansiyeline işaret ediyor.

Elektrik talebindeki hızlı artış da öne çıkan bir diğer başlık. Bugün nihai enerji talebinin yaklaşık beşte birini oluşturan elektriğin payının, önümüzdeki 25-30 yılda yüzde 50'ye ulaşması bekleniyor. Elektrikli araçlar, veri merkezleri, klima ve ısı pompası kullanımındaki artış, talebi çeşitlendirirken, verimli arz-talep yönetimi, esnek şebekeler, talep tarafı yönetimi ve dijitalleşme önümüzdeki dönemin belirleyici unsurları olarak öne çıkıyor. Güray'a göre veri analitiği ve dijitalleşme, enerjide verimli büyüme için Türkiye'nin elindeki en önemli fırsatlardan biri.